

Raport Sintează Audierea Publică

“Durata studiilor în învățământul liceal scade de la 4 la 3 ani. Creștem astfel calitatea în educație?”

I. Introducere

Audierea publică este o procedură transparentă de colectare de opinii prin care orice grup, organizație, instituție și persoană fizică interesată își poate aduce contribuția în definirea și adoptarea politicilor publice de interes local și / sau național.

Audierea publică cu tema *“Durata studiilor în învățământul liceal scade de la 4 la 3 ani. Creștem astfel calitatea în educație?”*, a fost organizată în data de 03.11.2011, la Hotel VICTORIA, ora 14:00, Cluj Napoca.

Acest eveniment de dezbatere și consultare publică a fost organizat de Grupul de Inițiativa LOBBY PENTRU CLUJ, Sindicatul Liber al Învățământului Preuniversitar Clujean și Federația Sindicatelor Libere din Învățământ. Comisia de inițiere a fost formată din următorii: Iosif Pop - Organizația Societatea Română de Cancer & Consiliul Civic Local Cluj-Napoca; Lucia Cojocar - Presedinte SLIPC, Liviu Pop - Secretar General FSLI, Somodi Florin - LEO Club Bastion, Mircea Lazea - Project Manager.

Această audiere publică este a doua temă abordată de grupul Lobby pentru Cluj, după precedentă „Păstrăm medicii acasă sau îi oferim pe tavă străinilor?” desfășurată în luna septembrie și face parte dintr-un ciclu mai larg de consultări publice, care au ca temă principală „Calitatea vieții în municipiul Cluj-Napoca”.

Scopul urmărit al evenimentului a fost formularea unor concluzii legate de următoarele subiecte majore expuse de către Comisia de Inițiere, în cadrul motivației.

- ***Cum credeti că putem crește calitatea în educație? Revenind la cei 4 ani de liceu? Păstrând structura actuală, de 3 ani, dar regândind structura Curriculei Naționale?***
- ***Cum vor fi afectate competențele generale, conținuturile și aptitudinile pe care le reglementează programele școlare prin diminuarea unui an din ciclul liceal?***
- ***Cum ar putea contribui administrația locală și învățământul universitar la creșterea calității învățământului liceal, în noul context al Legii Educației Naționale?***
- ***Cum ar putea fi motivați profesorii să se implice în acest proces de schimbare dificil, știind că meseria de profesor nu mai este atât de atractivă? Cine ar avea capacitatea de a-i forma și consilia pe profesori în această direcție?***

Alături de motivație, în scop de informare și facilitare a procesului de consultare publică, au mai fost puse la dispoziția celor interesați următoarele documente: procedura de desfășurare a audierii publice, îndrumarul de redactare a opiniei / depoziției și regulamentul de desfășurare a evenimentului de audiere publică.

Conform procedurii audierii publice, toți cei interesați în a-și expune punctele de vedere, au formulat, în prealabil, în scris, o opinie, sub forma unei depoziții. Din totalul de 27 depoziții scrise colectate, au fost susținute verbal, în cadrul audierii publice propriu-zise, un număr de 14 opinii. La audierea publică au mai participat un număr de 140 persoane, din care un număr de **107** s-au înscris pe lista de prezență. De asemenea, au participat 10 jurnaliști în calitate de observatori.

În vederea pregătirii audierii publice, inițiatorii acesteia au întreprins următoarele acțiuni:

- 1 au lansat Motivația și Chemarea la acțiune;
- 2 au expediat peste 500 invitații prin Chemarea la acțiune, către un spectru larg de părți interesate;
- 3 au publicat anunțuri în presa locală, *transmise sub forma de comunicate de presa in data de 28.10.2011 si 02.11.2010 in urmatoarele publicatii: Napocanews, Citynews, Ziua de Cluj, Foaia transilvana, Monitorul de Cluj, Mediafax, Stiri Maramures, Romania libera ,Ager press, Edumanager, Orasulcluj, Stiriaz etc.*
- 4 au transmis Comunicat de presă și invitații de participare, în calitate de observatori din partea media locală;
- 5 au publicat pe blogul grupurilor de initiativa, pe conturile de facebook, o secțiune pe siteul asscluj.wordpress.com;
- 6 au constituit o Comisie de Experți independenți, formată din: Inspector scolar general prof. Hodorogea Anca Cristina; Prof. Corega Constantin (Diector Colegiul “Emil Racovita” Cluj-Napoca); Prof. Cuibus Valentin (Diector Palatul Copiilor Cluj), Prof. Arion Hadrian (*Inspector de specialitate istorie și socio- umane – Inspectoratul Scolar Judetean Cluj*), Mihaela Cota Potropopescu - (consilier juridic, Cartel Alfa). Membrii Comisiei de experți au analizat toate cele 27 depoziții scrise colectate, din care 14 au fost susținute și verbal, în cadrul audierii publice.

II. Cuprinsul raportului sinteză

Ca si in majoritatea celorlalte țări, dezvoltarea sistemului educațional românesc este asociată cu evoluția sectoarelor politice, economice și sociale ale vieții publice.

Dintr-un punct de vedere istoric, sistemul educațional din Romania- planul său de învățământ, structura lui și organizarea lui- a fost marcat de cat eva momente de importanță națională. Sistemul învățământului secundar a fost reformat in anul 1898.

După șapte ani de educație obligatorie, elevii putea urma un liceu, care era divizat în trei secțiuni: secțiunii umaniste, reale și vocaționale. . Transformarea politică de după anul 1990 a adus importante schimbări în sectorul educațional. ***Constituția ROMANIEI reclama faptul că cetățenii romani trebuie să se bucure de sanse egale la toate nivelurile și tipurile de educație.***

Legea educației naționale nu oferă decât cadrul general pentru o reformă. Cele peste 100 de metodologii care trebuiau să apară în termen de 8 luni de la intrarea în vigoare a legii vor clarifica sau nu posibilitatea acestei reforme. Printre modificările de esență a legii este și cea legată de ciclurile de învățământ. Astfel, dacă în vechea lege aveam 4 ani de grădiniță, 4 ani de învățământ primar, 4 ani de învățământ gimnazial și 4 ani de liceu, actuala lege prevede ca sistemul național de învățământ preuniversitar să cuprindă următoarele niveluri:

- a) educația timpurie (0-6 ani), formată din nivelul antepreșcolar (0-3 ani) și învățământul preșcolar (3-6 ani), care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare;
- b) învățământul primar, care cuprinde clasa pregătitoare și clasele I-IV;
- c) învățământul secundar, care cuprinde:
 - (i) învățământul secundar inferior sau gimnazial, care cuprinde clasele V-IX;

(ii) învățământul secundar superior sau liceal, care cuprinde clasele de liceu X-XII/XIII, cu următoarele filiere: teoretică, vocațională și tehnologică;

d) învățământul profesional, cu durata între 6 luni și 2 ani; e) învățământul terțiar nonuniversitar, care cuprinde învățământul postliceal.

În contextul apariției Legii educației naționale, la nivel local a fost adoptată în data de 27.09.2011 *Strategia de dezvoltare a municipiului Cluj-Napoca în domeniul învățământului preuniversitar* care își propune creșterea calității învățământului liceal.

Trebuie remarcat că la nivelul Uniunii Europene nu există o directivă în ceea ce privește durata învățământului obligatoriu, a examenului de Bacalaureat sau a ciclurilor de învățământ. Decizia aparține fiecărui stat membru.

Rolul comisiei de experți a fost de a inventaria depozitiile depuse și a sintetiza problemele identificate de depozanți, pe de o parte, iar pe de altă parte, de a identifica soluțiile propuse și a le cataloga în funcție de impactul lor asupra calității învățământului liceal.

Din totalul celor 27 de depozitii depuse, înaintate conform procedurii, structura acestora pe categorii de părți interesate reliefează ca:

- 5 depozitii au fost depuse de organizații ale societății civile și persoane fizice (asociații și fundații ale părinților, organizații ale studenților, părinți),

- 5 depozitii din partea sindicatelor,

- 2 depozitii din partea patronatelor,

- 9 depozitii din partea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și universitar,

- 2 din partea reprezentanților mass-media

- 4 din partea candidaților la funcții administrative în anul 2012 (Marius Nicoara, Emil Aluas, Sorin Apostu – primar în funcție, Ruxan Rosca - din partea unei formațiuni politice).

III. Concluzii

Din cuprinsul depozităților analizate de către comisia de experți s-au evidențiat următoarele soluții privitoare la tema pusă în discuție:

I. Referitor la creșterea calității în educație, au fost identificate următoarele soluții cu efect major:

- menținerea celor 4 ani de liceu

- reevaluarea curriculei naționale adaptată la necesitățile pieței muncii identificate pe baza unor studii și cercetări prin organisme specializate private

- reînființarea obligatorie a școlilor profesionale care să asigure la baza muncitori calificați, care să răspundă corect nevoilor de pe piața muncii

- investirea în infrastructura educațională

- păstrarea celor 4 ani de liceu nu implică obligatoriu disponibilizări de cadre didactice.

Beneficii:

- integrarea socio-profesională a tinerilor în societate, mijloc de diminuare a somajului,

- reducerea costurilor administrative ce ar urma să fie alocate de MECS și administrația locală pentru creșterea infrastructurii necesare desfășurării actului educațional, generate de reducerea ciclului liceal la 3 ani și transferarea clasei a IX la gimnaziu,

- diminuarea abandonului școlar la vârste timpurii, mai ales în mediul rural.

- păstrarea la 30 de ore a programului săptămânal al elevilor

Cu efect redus asupra calitatii invatamantului secundar ar fi solutia *păstrării structurii actuale de 3 ani dar obligatoriu regândind structura Curriculei Naționale*, presupunand si costuri administrative suplimentare pentru infrastructura educationala.

2. Privitor la modul in care vor fi afectate competențele generale, conținuturile și aptitudinile pe care le reglementează programele școlare prin diminuarea unui an din ciclul liceal toti depozantii au statuat asupra urmatoarelor prejudicii:

1. Competențele generale, conținuturile și aptitudinile pe care le reglementează programele școlare realizate in urma comprimarii ciclului liceal vor fi afectate in sens negativ intrucat materialul didactic elaborat pentru un ciclu normal de 4 ani de studiu va trebui redimensionat pentru un ciclu restrains.

2. Materialul astfel elaborat va fi asimilat mult mai greu de catre liceeni.

3. Cadrul didactic implicat in diseminarea acestui material va fi nevoit sa comprime predarea acestuia determinand astfel furnizarea de cunostinte catre elevi mult peste capacitatea acestora de asimilare a cunostintelo

4.Regandirea curriculei nationale adaptata la noua structura a invatamantului liceal

5. Urgentarea apariției noului curriculum înainte de 2013, data propusă de minister, și dezbaterea lui în comisii de specialitate pe parcursul unei perioade de cel puțin două luni

3. Referitor la cea de a III-a problematica supusa dezbaterii publice si in opinia celor care au prezentat depozitii, cu impact major, adminsitratia locala poate contribui la cresterea calitatii prin:

- prin alocarea de fonduri de la bugetul local pentru dezvoltarea infrastructurii educationale,

- atragerea de investitori care sa dezvolte sectoare preponderente ca: servicii, IT, turism, agricultura,

- adoptarea in stransa legatura cu agentii economici care actioneaza in raza adminsitrativa locala a unei strategii de dezvoltare a ofertei educationale in conformitate cu cerintele de pe piata muncii.

- propunere și sustinerea unitatilor de invatant in care se organizeaza filiera tehnologica sau vocationala a liceului avand la baza tendintele de dezvoltare sociala si economica precizate in documentele strategice regionale, judetene si locale,

- preocuparea activa si sustinuta in vederea incheierii de contracte pentru stagiile de pregătire practică de pe parcursul filierei tehnologice sau vocaționale la operatorii economici (parteneriat public privat).

Cu impact redus asupra calitatii invatamantului, din perspectiva contributiei administratiei locale ar fi:mediatizarea exemplor de bune practici in cadrul unitatiilor de invatamant cu rezultate deosebite, consultarea elevilor si parintilor privind ansamblul curriculumului national.

Privitor la contributia invatamantului universitar asupra calitatii invatamantului liceal din perspectiva legii educatiei, s-au evidentiat urmatoarele solutii cu impact major: sustinerea de parteneriate cu liceele cu specific de invatamant similar pentru a-si putea selecta, ajuta chiar financiar anumiti elevi care vor frecventa cursurile acelor facultati; crearea unui program de cooperare și colaborare între sistemul preuniversitar și cel universitar sub forma parteneriat public-privat, realizarea obligatorie a stagiului de practica pedagogica a studentilor in cadrul unitatilor de invatamant partenere; universitatea, prin diversele facultati ca: Sociologie, Stiintele Educatiei, Marketing, Resurse Umane, Psihologie va putea realiza, cu costuri minime si efecte maxime studii demografice, cercetari calitative/cantitative privind evolutia pe piata muncii in urmatorii 5-10 ani, si predictibilitatea aparitiei unor domenii si tehnologii de varf, (cum a fost IT si internetul) si realizarea unei oferte educationale in consecinta cu nevoile societatii moderne. Infiintarea si acreditarea de noi sectii sau specializari sa fie facuta doar in baza unor studii realiste si veridice de integrare activa pe piata muncii si a nevoii reale de specialisti pe domeniul respectiv

Cu impact redus ar fi: reducerea numarului de locuri la facultati, obligativitatea promovarii unui examen pentru accesul in sistemul superior de invatamant, excluzand concursul de dosare; ajustarea taxelor de scolarizare la universitate la nivelul celor din UE.

Un exemplu de buna practica pentru Invatamantul universitar ar putea fi proiectul JUNIOR SUMMER UNIVERSITY dezvoltat de catre Universitatea BABES-BOLYAI din Cluj-Napoca si organizatia studenteasca aferenta prin care elevii de clasa a XIa petrec un stagiul de pseudo-studentie de doua saptamani in cadrul universitatii, pentru a isi da seama ce doresc sa faca efectiv ca si studenti si ce inseamna a fi student.

4. Cum ar putea fi motivați profesorii să se implice în acest proces de schimbare dificil, știind că meseria de profesor nu mai este atât de atractivă? Cine ar avea capacitatea de a-i forma și consilia pe profesori în această direcție?

La acest capitol, depozitiile au pus accentul pe faptul ca motivatia profesorilor este una dintre cele mai importante componente ale unui sistem de invatamant performant, cu impact major fiind modificarea conditiilor actuale de salarizare, respectiv asigurarea unui salariu in functie de performante. Cu atât mai mult în contextul reformei.

Depozitiile au scos in evidenta cei mai importanti factori motivationali, a caror greutate specifica in pachetul motivational oscileaza, desigur, de la o persoana la alta si anume: mediul pozitiv de lucru, sprijinul moral si tehnologic, recunoasterea publica a muncii bine facute, siguranta postului, respectul de sine sau atingerea potentialului maxim in profesie .

Admitand ca bugetul României nu permite cresteri salariale majore, se apreciaza că s-ar putea crea un cadru legal pentru ca scolile sa-i ajute pe profesorii cu energie și potențial sa castige mai mult, prin atragerea de sponsorizari, organizarea de meditatii la scoala, dupa ore, crearea de cursuri suplimentare platite,) o micșorare a normelor didactice, prin normarea activităților (facultative pentru elevi) din ziua de sâmbătă, prin normarea operațiilor de verificare a muncii independente a elevilor, prin plafonarea numărului elevilor dintr-o clasă creându-se astfel clase noi.

Pregătirea profesorilor se opineaza ca ar trebui sa se faca prin Casa Corpului Didactic și alte structuri abilitate de lege pentru formare continuă în vederea obținerii de noi competențe și abilități pentru redactarea unei palete diversificate de opționale și pregătirea diferențiată a elevilor prin PIP (planuri de învățare personalizate), avand la baza o metodologie clara si concisa elaborata de MECTS si eventuale traininguri organizate de

profesori sau inspectori metodisti sau formatori.

Cu impact redus asupra cresterii nivelului de pregatire al profesorului se evidentiaza urmatoarele: participare la diverse cursuri pe programe europene pentru a aduna credite in vederea obtinerii gradatiilor de merit sau a gradelor didactice; numarul prea mare de materiale, rapoarte, proiecte pe care trebuie sa le intocmesca in etapa de planificare a actului educational, ceea ce presupune alocarea unui timp prea mare de lucru in detrimentul calitatii invatamantului.

IV. Recomandările Comisiei de Experti

Intensificarea calității educației este una dintre prioritățile majore a MECTS. Cele mai eficiente mijloace de asigurare a calității educației sunt adoptarea națională a contextului european pentru asigurarea calității. Bazandu-se pe opinia internațională și națională având in vedere această problemă, un număr destul de mare de măsuri au fost întreprinse in interiorul contextului pre-universitar educațional, focalizandu-se pe următoarele domenii: perfecționarea predării, învățării și a metodelor și strategiilor de evaluare, investiția in dezvoltarea infrastructurii educaționale; dezvoltarea și îmbunătățirea calității pregătirii profesionale a profesorilor.

O soluție bună oferită de planul cadru de învățământ de a decide asupra unui segment al curriculumului național, este aceea care dă posibilitatea definirii unor trasee particulare de învățare a elevilor. Libertatea de decizie la nivelul școlii este în consonanță cu democratizarea societății și reprezintă o șansă de adecvare la un sistem deschis, cu opțiuni multiple.

Curriculumul la decizia școlii ține seama de nevoile locale și de realitățile concrete ale fiecărei clase și asigură posibilitatea urmării unor trasee educaționale individualizate.

Prin această ofertă curriculară se asigură cadrul pentru susținerea unor performanțe diferențiate și a unor nevoi și interese specifice de învățare ale elevilor.

Obiectivele cadru se referă la formarea unor capacități și atitudini specifice, fiind urmărite de-a lungul mai multor ani de studiu, ele se stabilesc la nivel curricular și oferă posibilități de transfer spre alte domenii, de aceea ele mai sunt considerate și „câmpuri integrate” deoarece pot fi formulate în termeni operaționali, cuantificabili și evaluatori.

Comisia de experti, pe baza soluțiilor identificate și dezvoltate mai sus, apreciază ca toți depozanții au vizat probleme importante ale sistemului de învățământ, răspunzând punctual aspectelor puse în discuție de comisia de inițiere în cadrul audierii publice, și salută interesul pentru educație și importanța acesteia în dezvoltarea economico-socială sustenabilă pe termen lung.

Astfel, recomandările comisiei sunt clasificate pe trei nivele de intervenție în sfera deciziilor de politică publică în domeniul educației, respectiv:

Recomandări care vizează nivelul național:

1. Modificarea cadrului legislativ, astfel încât durata liceului să fie menținută la 4 ani concomitant cu adaptarea permanentă a curriculei la cerințele reale ale pieței muncii, justificată și prin faptul că o astfel de măsură nu implică eforturi bugetare suplimentare speciale.

2. Promovarea unei abordări pro-active, de tipul unor intervenții anticipative prin realizarea de studii de impact privind evoluția și necesarul de calificări, specializări pe piața

muncii și reflectarea acestor realități în ofertele educaționale; însumând astfel obiectivele pe zona educației ale Strategiei Europa 2020.

Recomandări care focalizează decizii și acțiuni la nivelul administrației publice locale:

1. Consiliul Local, în calitate de ordonator de credite, să inițieze propuneri de rectificare a și inițieze propuneri de rectificare bugetară pozitivă privind bugetul alocat unităților de învățământ;

2. Asigurarea calității infrastructurii (extinderea bazei materiale, întreținerea , repararea)

3. Organizarea de evenimente de recunoaștere publică, inclusiv instituirea unor fonduri de premiere a cadrelor didactice cu performanțe deosebite și mediatizarea exemplarelor de bună practică, observând că la momentul actual o astfel de practică nu este adoptată de actuala legislație (a se vedea: <http://www.presalocala.com/2011/06/15/scoala-%E2%80%9Cioan-bob%E2%80%9D-si-liceul-%E2%80%9Cbathory-istavan%E2%80%9D-premiate-pentru-calitatea-invatamantului/>);

4. Atragerea agenților economici să colaboreze în regândirea curriculumului național și introducerea unor noi metode de predare pentru formarea celor 8 competențe cheie;

5. Stagiile de practică se pot realiza prin parteneriat public - privat, practica fiind elementul indispensabil în formarea așa-numitelor competențe-cheie ce au menirea de a oferi suport în soluționarea problemelor și proiectelor pe care fiecare angajat le va avea de realizat pe parcursul carierei.

Recomandări care urmăresc acțiune la nivelul unităților de învățământ:

1. Responsabilitatea pentru asigurarea calității actului educativ în conformitate cu standardele naționale,

2. Răspunderea pentru folosirea resurselor umane și materiale aflate la dispoziție.

3. Universitățile trebuie să își adapteze curriculumul la nevoile educabililor, oferind programe de formare inițială, dar și de formare continuă, asigurând astfel, continuitatea pregătirii și a perfecționării omului de-a lungul carierei lui profesionale și pe toată durata vieții acestuia.

Nu în ultimul rând, ca o concluzie sintetică din cuprinsul depozitiilor prezentate și analizate de către Comisia de experți reiese că toate aceste măsuri de acțiune pot fi concretizate prin alocarea unei finanțări corespunzătoare din PIB. În prezent, deși legea educației naționale stipulează că învățământul este prioritate națională și trebuie să i se acorde o finanțare de 6% din PIB, faptic sistemul este subfinanțat cronic prin acordarea unui procent de sub 3% din PIB, motiv pentru care autoritățile publice locale trebuie să intervină pentru completarea surselor de finanțare, în timp ce sistemul de învățământ este dator să promoveze un management financiar performant și să asigure controlul de calitate al actului educațional.

Anexe:
Motivația inițiatorului,
Lista depozițiilor

Data întocmirii,
8 noiembrie 2011

Comisia de experți:
Inspector scolar general
prof. Hodorogea Anca Cristina
Semnătura _____

Director Colegiul “Emil Racovita” Cluj-Napoca
prof. Corega Constantin
Semnătura _____

Director Palatul Copiilor Cluj
Prof. Cuibus Valentin
Semnătura _____

Inspector de specialitate istorie și socio- umane – Inspectoratul Scolar Judetean Cluj
Prof. Arion Hadrian
Semnătura _____

Consilier juridic CNS Cartel ALFA Fil.Cluj
Mihaela Cota Potropopescu
Semnatura _____